

## Workshop – Beställarutvecklade energitjänster

Enköping 6 februari 2019

Sexton personer med nyckelroller inom kommunal fastighetsdrift samlades i Enköping för workshop och föredrag. På agendan fanns tre programpunkter:

- Workshop om Beställarutvecklade energitjänster med Maria Lindman från Upphandlingsmyndigheten.
- Föredrag: Maria Gardfjell, Riksdagsledamot (MP) "Hur talar man med en politiker?"
- Katarina Härner, fastighetschef och Linus Karlsson, energiexpert från Enköpings kommun berättade om hur ett byggprojekt i kommunen optimerar energianvändning.

### Workshop

Maria Lindman inledde dagen med att presentera vad Upphandlingsmyndigheten gör och hur kommunerna kan ta hjälp av dem i sitt upphandlingsarbete. Upphandlingsmyndigheten är en stödjande myndighet, inte en granskande. Hon poängterade särskilt vikten av ett gediget förarbete innan själva upphandlingen görs. I planeringsfasen bör en bred informations-inhämtning göras, både externt och internt: en intern behovsanalys såväl som en omvärldsanalys med särskild tonvikt på analys av potentiella leverantörer. Upphandlingsmyndigheten tipsade om att ett 'dynamiskt inköpssystem' kan tillämpas istället för ramavtal. Detta kan vara ett bra sätt för att få tag i rätt konsult vid rätt tillfälle.

Diskussion om mål för energieffektivisering

Vissa av kommunerna hade mål beträffande energieffektivisering, t.ex. kvantifierade, tidsatta och specifika mål. Deltagarna var dock överlag inte helt nöjda med de aktuella målen. Ett av de största problemen rör korrigeringsfaktorer, d.v.s. när fastighetsbeståndet ändras eller får ändrade förutsättningar, och hur tar man hänsyn till detta på ett korrekt sätt.

Diskussion om "måsten" för att energieffektivisering ska ske

Deltagarnas kommentarer bekräftade de fyra parametrar som EEF och Energimyndigheten har identifierat som avgörande för att lyckas:

- Handlingsplan
- Komplet, kompetent organisation
- Energistatistik per fastighet och energislag
- Förvaltningsplan

Enligt deltagarna så framgår det inte alltid ur handlingsplanen hur den ska implementeras. De poängterade även ledningens viktiga roll och vikten av att ha full kontroll på fastigheterna så att man vet vilken potential som finns för energieffektivisering. Man lyfte också driftorganisationens betydelse för att hålla elförbrukningen i schack.

Diskussion om hur vi kan öka takten i energieffektiviseringsarbetet

Det talades om vikten av en engagerad driftorganisation. Injusteringar av system är till exempel väldigt viktigt för att få en energieffektiv byggnad. För att ta ett helhetsgrepp på en fastighet kan man beställa en energikartläggning och tillämpa Beloks totalmetodikmodell. Detta ger ett upphandlingsunderlag som sedan kan användas för att beställa rätt åtgärder till fastigheten.

## Hur talar man med en politiker?



Maria Gardfjell, Riksdagsledamot (MP), vice ordförande i Miljö- och jordbruksutskottet och styrelseledamot i föreningen [Klimatkommunerna](#) samt tidigare kommunalråd i Uppsala.

Maria inledde med att understryka att energieffektivisering är ett strategiskt viktigt område. Behovet är jättestort och vi måste energieffektivisera för att klara klimatutmaningarna. Även effektbristen, som är akut i Sverige idag, skulle delvis kunna lösas med energieffektivisering.

Maria nämnde även att översiktsplanen, som är en kommuns "master plan" – här ska dina viktiga frågor in. Översiktsplanen förnyas vart 4:e år och att få med de energifrågor man vill driva i planen är otroligt viktigt. Det är tyvärr även många politiker som inte förstår hur viktig översiktsplanen är.

## Hur du kan påverka politiken

- Det är de styrande politikerna du i första hand ska föra samtal med och rikta dig till. Om du går till oppositionen först kan du faktiskt försämra ditt läge, eftersom de styrande inte kommer vilja ta emot det som oppositionen säger.
- Var inte rädd - kontakta politikerna.
- Du ska veta vad du vill och du måste ha ditt budskap klart för dig.
- Fakta är alltid grunden.
- Humor är bra!
- Grotta inte ner dig i (tekniska) detaljer när du ska lägga fram ditt budskap till en politiker. Ha i första hand ett lättförståeligt och tydligt budskap. I ett senare skede, när det passar, kan man bli mer detaljerad.
- Tänk på timing

Du ska känna till t.ex. hur budgetprocessen går till i din kommun. En del har den på hösten, andra på våren. Det är viktigt att veta när information måste komma in för att det ska finnas någon chans att använda den under närmaste budgetåret.

Presentation av dagens värd: Enköpings kommun

Den sista programpunkten för dagen var en presentation av Enköpings kommuns arbete där fastighetschef Katarina Härner och energiexpert Linus Karlsson berättade hur Enköping arbetat för att optimera energianvändningen i ett nytt badhus. Badhus och ishall har byggts tillsammans för att utnyttja energin så optimalt som möjligt, ishallen kommer skicka över 700.000 kWh värme till badhuset. Byggnaden får klassningen Miljöbyggnad silver och kommer förutom energiåtervinning, även att ha solfångare och solceller.

## Inför nästa möte

EEF åtog sig att leverera följande inför nästa möte som planeras till april 2019:

- Ta fram ett förslag hur Beloks Totalmetodik kan användas för att öka takten i energieffektiviseringsarbetet.
- Formulera vad som borde ingå i kommunernas/regionens mål beträffande energieffektivisering.
- Göra en sammanställning av alla deltagares nuvarande mål. Det ger alla deltagare möjlighet att inspireras av varandra.